BAPTISTES, SIVE CALVMNIA, TRAGOEDIA,

AVCTORE GEORGIO
Buchanano Scoto.

LONDINI,

Excudebat Thomas Vautrollerius,
Typographus.

M. D. LXXVII.

GEORGIVS BVCHANANVS, IACOBO SEXTO, SCOTORVM REGI S. P. D.

VM omnes mei libelli, poſtquam tibi erudiendo ſum appoſitus, ad te familiariter accedũt, ſalutant, confabulãtur, & in tuæ cliẽtelę vmbra conquieſcunt, tum hic meus Baptiſtes, pluribus de cauſis, tui nominis patrocinium, audentius ſibi poſcere videtur : quòd meus, quanquam abortiuus, tamen primus eſt fœtus, & ad adoleſcentes a vulgari fabularum ſceni-

carum cõſuetudine ad imitationem antiquitatis prouocet: & ad pietatis ſtudium, quod tum vbique fere exagitabatur, animos excitare pro virili contendat. Illud autem peculiarius ad te videri poteſt ſpectare, quod tyrannorum cruciatus, & cum florere maxime videntur miſerias dilucidè exponat. Quod te nunc intelligere non conducibile modo, ſed etiam neceſſarium exiſtimo: vt maturè odiſſe incipias, quod tibi ſemper eſt fugiendum. Volo etiam hunc libellum apud poſteros teſtem fore, ſi quid aliquando prauis conſultoribus impulſus, vel regni licentia rectam educationem ſuperãte ſecus committas, non præceptoribus, ſed tibi, qui eis rectè monentibus non ſis obſecutus, id vitio vertendum eſſe. Det Dominus meliora, & quod eſt apud tuum Salluſtium, tibi bene facere ex con-

consuetudine in naturam vertat. Quod equidem cum multis & spero, & opto, Vale. Sterlino ad Calend. Nouembres. 1576.

PERSONÆ.

Prologus.
Malchus Pharisæus.
Gamaliel Pharisæus.
Ioannes Baptista.
Chorus Iudæorum.
Herodes Rex.
Herodias Regina.
Reginæ filia.
Nuntius.

PROLOGVS.

VEteres poetæ, fabulantur protea
Quendam fuiſſe, in omnes qui ſe verteret
Formas, nec vllis contineri vinculis
Poſſet, liquentes nunc in aquas dum fluit,
Nunc flamma ſtridet, nunc ferus rugit leo,
Viret arbor, horret vrſus, anguis ſibilat,
In cuncta rerum tranſiens miracula.
At ego profecto, fabulam iſtam comperi
Longè Sibyllæ veriorem oraculis.
Nam quotquot homines video, tot me Proteos
Videre vultus credo qui ſumant nouos,
Seſeq́ vertant in figuras quaſlibet.
Subiecta quorum maxime calumnijs
Fortuna ſemper Scenici eſt ſpectaculi.
Nam ſi vetuſtam fabulam quis proferat
Turbant moleſti, tuſsiunt, & nauſeant.
At ſi nouam quis attulit tum protinus
Vetera requirunt, comprobant, laudant, amant.
Illiberali reſpuunt faſtidio
Noua, & priuſquam noſcere queant exigunt.
Recteq́ dicta interpretationibus
Vitiant malignis: omnia in peius trahunt
Ipſiq́ ſomno dediti, ac ignauiæ,
Vacui laboris, inuident laboribus

Aliorum, & omnem collocant operam suam
Vt deprehendant quod queant reprehendere.
Si quis sit error anteuortunt Lyncea
Visu, notaq́ perlinunt censoria.
Bene dicta surdis auribus præteruolant
Horum seuera supercilia nihil moror,
Tristemq́ vultus tetrici arrogantiam.
At si quis adsit æstimator candidus,
Qui puriores promouenti litteras
Studeat benignus, & fauore subleuet,
Et (quando ab omni parte syncerum nihil
Humana gignit mens) leuibus erroribus
Ignoscat, illi fabulam afferimus nouam
Aut potius historiam vetustam interpolem:
Baptista quondam vt regia libidine,
Et inuidorum subdolis calumnijs
Oppressus, indignam innocens subijt necem.
Porrò vocare fabulam veterem aut nouam
Per me licebit cuiq́ pro arbitrio suo,
Nam si vetusta est ante multa secula
Res gesta, veteres inter hæc censebitur.
Sin quod recenti memoria viget nouum
Existimemus, hæc erit prorsus noua:
Nam donec hominum genus erit, semper nouæ
Fraudes, nouæq́ suppetent calumniæ:
Liuorq́ semper improbus premet probos,
Vis iura vincet, fucus innocentiam.

Mal-

Malchus & Gamaliel Rabini.

MIsera Senectus, & supremi spiritus
Propinqua meta, fataq; infelicia
In hósne vitæ longioris terminum
Tribuistis vsus seruiente vt patria
Polluta templa cernerem nefarie,
Profana sacra mista: Vidi imperij
Arcana fani fracta, sacrum postibus
Aurum reuulsum: quicquid aut Gabinij.
Cupido rapere potuit, aut Antonij
Haurire luxus, perijt: ac ludibriô
Etiam Cleopatræ fuimus (infandum) gulæ.
Ac ne deesset parte ab vlla indignitas
Rex Antipatri semi arabis pronepos
Crudele sceptrum sæuus Herodes gerit.
Iudæa Idumæ seruit, Arabarchæ Sion,
Solyma profano, populus impio Dei.
Tot sortis inter sæuientis vulnera,
In seruitute quamlibet graui tamen
Scintilla quædam dignitatis pristinæ
Adhuc supererat: Disciplinæ & patriæ
Vel qualecunq; specimen, ipsis hostibus
Etiam verendum: cæperat victor ferox,
Et purpuratæ non minima pars curiæ
Honore leges prosequi Iudaicas.
Hac recreati spe caput vix tollere

Feſſi miſeriȷs cœperamus: quum nefas
Ortum repente eſt, vnde nullius mali
Metus imminebat. Ecce Baptiſtes nouus
Non è profanis editus parentibus,
Intérque cultus educatus exteros,
Sed gente noſter, genere Leuites, Deo
Primis dicatus vſque ab incunabulis,
Pontificis ipſe natus, ipſe pontifex
Breui futurus, ni cupitæ gloriæ
Fructus acerbos rapere mallet, quam ſuo
Maturam honoris legere meſſem in tempore.
Is ergo ruris deuiȷ ſolos colens
Solus receſſus, ſanctitatis tetricæ,
Vulgus fefellit imperitum imagine.
Hirto capillo, terga opertus pellibus,
Victu ferino, & id genus præſtigiȷs
In ſe ora vertit omnium. Plebs credere
Vatem repente redditum mundo nouum.
Et iam ſequacis ille vulgi exercitum
Traduxit ad ſe: iam relictis vrbibus
Hunc populus vnum ſuſpicit: proceres colunt:
Reges verentur. Ille, ſtolidæ inſania
Plebis ſuperbus, alter vt Moſes, noua
Dat iura: Lymphis expiare crimina,
Adulterare ritibus leges nouis
Audet vetuſtas: vt furore facilius
Vulgi fruatur, omnibus probris patres

Lacerat

Lacerat, ſecundis plebis vſus auribus.
Quod ſi furentis inſolenti audacia
Latronis huius, nemo ſe conatibus
Opponat, illa celebris orbi ſanctitas
Breui peribit, imo perit, imo periit.

Gamaliel.

Profeßionem nil temere noſtram decet
Statuere: mites lenitas decet patres:
Iuuenum temeritati dari venia poteſt.
At nulla noſtram poterit excuſatio
Velare culpam. Paululum da iræ locum
Reſidat impetus, & dolor deferueat.

Malchus.

Et tu Gamaliel, hic ſacrilegus quæ facit,
Tua, vt videtur, approbas ſententia.

Gamaliel.

O Malche, Malche, nec probo, aut damno, prius
Quam quale quodque ſit ſciam: quod vatem ad hunc
Spectat, vir adeo (quantum ego audio) malus
Non eſt, nec odio ſic premendus publico.

Malchus.

O ſidera, ô cœlum, ô ſolum. Huic etiam viro
Non deeſt patronus, eſſe qui malum neget.

Gamaliel.

Qui vitia carpit, qui docet mores bonos,
Præitque primus quam indicat alijs viam,
Hunc eſſe mihi perſuadeas malum virum?

Malchus.

Qui iura ſpernit, qui docet ſectas nouas,
Nouoſque ritus, qui petit conuicijs
Populi magiſtros, Pontificibus detrahit,
Hunc eſſe mihi perſuadeas bonum virum?

Gamaliel.

Si in nos ſeueri & tetrici æquè iudices
Eſſemus, alijs quam ſumus ſæpe aſperi
Minus paterent publicis conuicijs
Flagitia noſtra. Blandiamur quamlibet
Nobis, beati prædicemur, cælites
Vulgo putemur, integri, caſti, pij,
At nemo noſtrum maximis vitijs vacat.

Malchus.

Vt hæc Gamaliel vera ſint, num cuilibet
E plebe fas eſt præſuli male dicere?
Plebs audiat: Plebs pareat: ſit ſobria.
Iniecta fræna non recuſet: qui præeſt,
Plebs ſi quid erret, eam reducat in viam.
Lex ipſe ſibi ſit, ſi quid autem errauerit
Eſt qui ſceleſtum cernat, & plectat Deus.

Gamaliel.

Et tibi videtur æqua lex hæc? Mal. *Maximè.*

Gamaliel.

Quinam? Mal. *Quia propria eſt plebis ignorãtia,*
Error, temeritas, imperitia, cæcitas.

Gamaliel.

E

E plebe media sæpè deprehenderis
Qui principum non cesserit prudentiæ.

Malchus.

Quin ergo cathedra cedimus opilionibus.

Gamaliel.

Opilio Moses, Opilio Dauid fuit.

Malchus.

Eos erudiuit cuncta spiritus Dei.

Gamaliel.

Hunc poterit idem qui erudijt illos Deus.

Malchus.

Nobis relictis erudiet illum Deus?

Gamaliel.

Non sceptra spectat, non parentum stemmata,
Decúsve formæ, aut regias opes Deus.
Polluta nullo corda sed contagio
Crudelitatis, fraudis & libidinis
Hoc ille templo spiritus capitur sacer.

Malchus.

Equidem Gamaliel, fatear vt verum, mihi
Videre pridem sacrilegam hanc sectam tua,
Sententia probare. Non possum amplius
Celare tacitus, cum tuis maioribus
Indigna facias: qui tueri debeas
Auctoritatem maximè vnus omnium
Nostram repugnas maximè: idq; in gratiam
Iuuenis furentis: per Deum rogo edote

Qua ſpe iſta tentas: aut quid hinc captas lucri?
Forte ille honores, aut opes dabit tibi:
Qui dignitatem funditus noſtri ordinis
Euertit omnem, noſque ad inopiam vocat.

Gamaliel.

O Malche vero procul aberras a ſcopo,
Noſtram tueri dignitatem ſi putes
Nos poſſe faſtu, viribus, ſuperbia.
Non hæc parentes ratio noſtros extulit.

Malchus.

Vetuſta veteres, noſtra nos magis decent.
Suique viuat quiſque more ſeculi.

Gamaliel.

Quin potius omnes bona bonos ſemper decent.

Malchus.

Si quid paterni ſpiritus nobis foret.

Gamaliel.

Et nos paternis viueremus moribus.

Malchus.

Pœnas luiſſet morte nebulo hic, non minis.

Gamaliel.

Aliena noſtro ab ordine eſt crudelitas.

Malchus.

Quicquid Deo præſtatur, id ſanctũ & pium eſt.

Gamaliel.

Morti immerentes impia eſt pietas dare.

Mal-

Malchus.

Hunc immerentem cuncta qui euertit vocas?

Gamaliel.

Si peccat ille quin palam redarguis?
Quin lumen ingenij exeris illic tui?
Rudem peritus, doctus indoctum, senex
Aggredere iuuenem. Fors reduces in viam:
Et tibi apud omnes comparabis gloriam.

Malchus.

Curanda non est ista plaga molliter,
Sed fune, ferro, & igne: vel si quid scias
Quod fune, ferro & igne sit crudelius.

Gamaliel.

Sit ille qualem dicis, aut peior etiam
Si vis, dare vnum te tamen decet tibi
Vt ante moneas hominem amice & leniter:
Ne malle quisquam præcipitare te putet
Dubium salutis, dexteram quam tendere
Iam pessum eunti: plurimum interest tua
Ad famam, vt omnes inuidi etiam intelligant
Seruare te omnes velle, perdere neminem,
Nisi obstinata mente qui præceps ruat.
Vnum oro saltem, te priusquam longius
Abducat ira, cogita quid assequi
Hac obstinata pertinacia queas.

Malchus.

Nempe illud, hostem vt opprimam, soler bonos,

Dubiosq́ firmem, & impudentes terream,
Legesq́ patrias hoc cruore sauciam.

Gamaliel.

Quin potius illud assequere, vt omnibus
Grassatus esse viribus tyrannidis
Credare, sanctum donec opprimeres virum,
Ratione quem non potueris conuincere.

Malchus.

Sit sanctus ille, sit grauis quantum libet,
Diuinus illum spiritus non dirigit
Quando instituta prisca patrum negligit.
Et quando apud vos nil reperio præsidij
Contra ruinam regium auxilium petam.

Chorus.

Rectè Gamaliel admonet me iudice.
Et tu monenti obtempera. Sed consilij
Recti hostis ira mentis aciem obnubilat:
Auremq́ monitis obstruit salubribus.

Gamaliel.

Ille abijt ira incensus, & fastu timens.
Ego quod licebat sedulo pro viribus
Monui furentem, spiritus nixus feros
Lenire verbis mollibus. Fidum dedi
Consilium: at ille tantum abest vt gratiam
Ingratus habeat, etiam vt oderit bene
De se merentem. Vulgo ita modo viuitur,
Nostriq́ cœtus vitium id est vel maximum,

Qui

Qui ſanctitatis plebem imagine fallimus:
Præcepta tuto liceat vt ſpernere Dei.
Contra inſtituta noſtra ſi quid audeas,
Conamur auro euertere aduerſarios:
Tollere veneno: ſubditisq; teſtibus
Opprimere: falſis regias rumoribus
Implemus aures: quicquid animum offenderit,
Rumore falſo vlciſcimur: & incendimus
Animum furore turbidum: & calumnijs
Armamus iræ ſæuientis impetum.
Nullius ille nunc memor modeſtiæ
Graditur ad aulam: comminiſcetur nouas
Sectas oriri, ſacra patrum deſeri,
Auctoritatem regiam ludibrio
Patere: demum quicquid illi commodum eſt,
Honeſta ſceleri nomina obtendens ſuo.
His ſi moueri ſenſerit regem parum,
Inueniet aliud ſæuius telum: in caput
Iurata regis clamitabit agmina
Secreta fieri colloquia: nefarium
Facinus parari: conſilia clàm concoqui:
Cœtus coire nocte: priuatas opes
Per factiones impias augeſcere.
Hæc ille finget, aut atrociora, vt eſt
Animi impotentis, barbaræq; iugiter
Crudelitatis auctor. Hæc in regias
Stillabit aures toxica ingenij ſui

Hoc adeo cunctis penè ſemper regibus
Commune vitium, facile delatoribus
Præbere ſeſe: quo quid eſt crudelius
Fictum, facilius creditur: vanos metus
Fingunt ſibi ipſi: mobilis famæ, leuem
Sequuntur auram: qui fideliter monet
Timidus habetur, languidus, torpens, hæbes.
Virtutis olim vertimus iam nomina.
Virtute nulla ſplendidi, ſed ſplendidis
Titulis ſuperbi, fallimus vulgus rude.
Quod ad prophetam ſpectat hunc, modeſtius
Se noſter vtinam gereret ordo, & cautius.
Si miſſus huc eſt ille, conſilio Dei,
Humana poterit nulla vis obſiſtere.
Sin fraude tectum comminiſcitur nefas,
Seſe ipſe gladio ſubito confodiet ſuo.
Interpretetur quiſque pro ingenio vt lubet,
Si quis ſequatur hic meam ſententiam,
Cruore puras ſeruet innocuo manus:
Nec temere ſancti prodigus ſit ſanguinis.
Ne quæ ſtatuimus in alios crudeliter
Exempla, recidant poſtea in noſtrum caput.
Immanitatis non ſat Herodes habet,
Ni facibus iræ ſubditis, accreuerit
Animi furentis impotens crudelitas?

Chorus.

Quanta mortales latebris opacis

Nox

Nox tegit mentes? quibus in tenebris
Degimus lapsu celeri, fugacis
Tempora vitæ?
Occulit falsus pudor, impudentem,
Impium cælat, pietatis vmbra,
Turbidi, vultu simulant quieta:
Vera dolosi.
Qui fuit tristi grauitate vultus,
Vnicum vitæ specimen modestæ,
Æstuat præceps furijs, & atrox
Feruet in iras.
Qualis æthnæis vapor è caminis,
Saxa conuoluit celeri rotatu,
Qualis arentem coquit in fauillam,
Flamma vesæuum:
Talis hunc, cæcus furor vltionis,
Cogit in vatem ruere innocentem,
Vt truci, nudam male veritatem,
Crimine vexet.
Tu mali tanti, genitrix Cupido,
Gloriæ, vano tumefacta fastu:
Lausq́, fucati specie supernè
Spendida honesti.
Mentis vt regnum semel occupasti,
Fascinas blandis animos venenis:
Et relegata ratione, turbas
Pectoris aulam.

Te fugit verum, pietas, pudorq́;
Te fides, & quæ melioris æui
Hospes, infames vitijs reliquit
Vltima terras.
Si quis (o) frontis nebulis remotis
Artifex, nudas daret intueri
Pectoris curas, penitus reuelans
Abditæ cæcum penetrale mentis,
Cerneres miris variata formis
Monstra, non magno stabulare in antro.
Plura quam terris ferat in remotis
Nilus & Ganges, Libyeq́; sæuis
Fœta portentis, latebrisq́; nigris
Caucasus horrens.
Non ibi tigris rabies cruentæ
Deesset, aut fuluæ feritas leænæ,
Non sitim nulla saturata strage
Dira sæuorum ingluuies luporum:
Nec venenata basiliscus aura
Pestifer, longumq́; ferens soporem
Aspis, & caudæ metuendus vncæ
Scorpius telo, lachrymisq́; fictis
Personans feram crocodilus algam,
Nec doli vulpis, Phariæq́; fallax
Ludus hyenæ.
Ficta crudeles pietas tyrannos,
Impios mores stola fimbriata

Celat,

Celat, in panno tenui, recondit
Nuda se virtus, tuguri sub vmbra
Rustici, nec se titulis superbis
Vendit: insanosq́; fori tumultus
Ridet, & plausus popularis auræ.
Nec cliens magni foribus patroni
Assidet. Vitæ tacitos beatæ
Rure secreto sibi nota tantum
Exigit annos.

Regina, Herodes.

Tu lentus vsq; auctoritatem regiam
Labare nondum sentis. in tuum caput
Nondum parari cæcus insidias vides.
Nam concitator iste vulgi, si alterum
Supersit annum, vincla, carcerem, cruces
Frustra mineris. iam suas circumspicit
Vires superbus: prosequentum iam grege,
Obscurat aulæ regiæ satellites.

Herodes.

A turba inermi quod times periculum?

Regina.

Secreta si conuenticula fieri sinas.
A genere nullo non timendum existimes.

Herodes.

At hic, ruentem sponte populum ad se, docet.

Regina.

Magis timenda est fusa late factio.

Herodes.

Crimen refellit istud, hominis sanctitas.

Regina.

Hoc tecta velo, sæpe flagitia, latent.

Herodes.

A purpuratis, vis timenda est satrapis.

Regina.

Et a seueris fraus timenda hypocritis.

Herodes.

Inops, inermis, vnda cui sedat sitim,
Dat sylua victum, terra, gramineum torum
Quem cogitare poterit, is, sceptris dolum?

Regina.

Vides amiculum: & cibum & potum vides.
At quod reclusum pectore gerit, non vides.

Herodes.

Conditio regum misera, si miseros timet.

Regina.

Si nil timendo præda fit, miserrima.

Herodes.

Quid ergo tutum iam supererit regibus?

Regina.

Omnia, quieti si quod obstat, auferant.

Herodes.

Nempe hoc tyrannus interest regi bono,
Hic seruat hostes, hostis ille ciuium est.

Regina.

Vtrumq;

Vtrumq́; durum est, & perire & perdere.
Sed si eligendum est, præstat hostem perdere.

Herodes.

Cum non necesse est alterum, vtrumq́; miserũ est.

Regina.

Tanto in tumultu nil agendum est aspere,
Quum concitatur mobilis vulgi furor:
Leges, religio, auctoritasq́; principis
Contempta, plebi est infimæ ludibrio?
Caue, lenitatis falsa species auocet
Tibi mentem ab æquo: quæ videtur lenitas,
Propius tuenti, summa erit crudelitas.
Dum parcis vni factioso & perdito,
Is perditum omnes, in caput quos hic tuum
Armare satagit: finge fieri, quod fore
Tandem necesse est, concitari mobile
Ad arma vulgus, cuncta paßim lugubri
Ardere bello, vasta linqui prædia,
Vrbes cremari, virgines per vim rapi,
Manusq́; dubia conseri victoria.
Quum fræna legum ruperit licentia,
Damnabis istam sero tum clementiam.
Atque ecce coram pestis & mali caput.
Hic censor ille est. Hunc roga, plura audies
Ni fallor ab eo, fama quam vulgauerit.
Nec miror esse, sceptra qui spernant tua:
Quando ipse, prauos lenitate prouocas.

Herodes.

Quum multa possis, facere viribus modum,
Regum bonorum est. Reg. *Itáne, iam sceptris modū*
Hic faciet? huius, regnum habendum arbitrio est.
Si regis esset animus in te. Her. *quin abis.*
Mihi hæc relinque. Reg. *quin abeo, ne denuo*
In os vt ante contumelias feram.
Regina, multa quando cedit infimis,
Quæ spes fouebit æquitatis cæteros?

Herodes.

Iámne abyt? abyt. Hoc agamus interim.
Non est quod id te moueat, aut nouum putes
Si læsa mulier nobilis, diues, potens,
Regina denique grauius æquo irascitur.
Vel ipse testis esse poteris optimus,
Quantum saluti fauerim semper tuæ.
Namq́ue vniuersæ plebis odium te petit,
Et ad luendas flagitat pœnas reum.
Dolentq́ue proceres, & sacerdotes fremunt.
Atque adeo quid sit, quod querelam publicam
Incendat, edam breuiter. Omnes ordines
Laceras maledicis concionibus palam:
Vulgúsque, veterum decipis legum rude,
Lethale spargens dogmatis virus noui:
Et turbulentis vocibus, regni statum
Tranquillitatémque labefactas publicam:
Parere prohibes milites duci suo:

Parere

Parere populum Cæsari, vulgo noua
Dum regna spondes: liberos iugo extero
Fore polliceris, speq́; vana concitas:
Gentem rebellem nec sinis quiescere.
Et calamitatum ceu tulissemus parum,
Romana demens arma rursus prouocas.
Nec dubito quid sis ausus absens, quum palàm
Mihi impudicas exprobraris nuptias:
Et odia populi nixus in me accendere,
Fratremq́; mecum prælio committere
Tentaris, in te quod erat. Ac velut parum,
Scelerum patrasses, ausus omnia in omnium
Pariter salutem, bella iam cælo paras:
Et sacra, quibus hoc hactenus regnum stetit,
Abolere tentas. Hæc populus omnis fremit.
Lentumq́; legum me queruntur vindicem
Patriarum. at in te durius nihil tamen
A me profectum est: & modo, quicquid fauor
Iudicis amici & beneuoli poterit dare,
Tribuetur a me liberaliter tibi:
Neq́; enim tyrannum genuit auidum sanguinis
Vestri, pater me Assyrius, aut Aegyptius.
Et patria, & altrix, & parens eadem mihi
Vobisq́; terra est. infima quoties perit
De plebe quisquam, corporis membrum mei
Toties reuelli existimo: meus cruor
Mitti videtur. facilem & æquum iudicem

Herodem habebis. Si refellere cætera
Obiecta poteris, quicquid in me dixeris
Olim, meosq́ gratiam facio tibi.
Tu, teste populo, intelliges iniuriam
Negligere propriam, persequi me publicam.
Vtinam ipse reliqua diluas sic crimina,
Seueritatis, vt mihi nullam tua
Occasionem linquat innocentia.

Chorus.

Hac perge charus esse. Viues posteris
Clarus. Nec auro, nec cateruis militum:
Tam crede regna tuta, quam quæ caritas,
Et æquitate parta defendit fides.

Ioannes.

Tenenda populi frena cui credit Deus,
Audire oportet multa: cuncta credere,
Necesse non est. quæstus, inuidia, fauor,
Timor, dolorq́ sæpe vera supprimunt.
E plebe si quis aut patrum, inclementius
Me credit in se prolocutum quippiam,
Vitam necesse est arguat prius suam,
Orationem quam meam culpet. mea
Hæc ratio semper fuit, vti reprehenderem
Delicta publica publicè. occultè nihil
Facio, doceóve. Non latebras aucupor
Cæcas, nec homines, sed vitia redarguo.
Cum me rogarent milites, quonam modo

Seruire

Seruire possem pariter & regi, & Deo,
Pulsare vetui, rapere, vim facere, dolo
Circumuenire improuidos, componere
Cupidinem iussi, ad modum stipendij.
Nec spem nouarum prædico rerum, nisi
Quam vos, prophetis ex vetustis, creditis
Mecum. Nec vnus interim è tot millibus
Auctore me, qui principem contempserit,
Profertur. Ista, siue fama rettulit,
Seu finxit ira cæca, dum præceps furit
Studio nocendi, nuda facile veritas
Per se refellet. Sacra quam pie colam,
Et instituta vetera, nullum certius
Indicium opinor, quam meorum criminum
Præclarus index, quòd palam non prodeat:
Clam murmuret, vbi facile sit fictis locus.
Quod te negaui, posse fratris coniugem
Habere iure, id ipse tecum cogita
Vtrum placere tibi sit æquius, an Deo.
Atq; vtinam, is animus omnibus itidem foret,
Quicunq; regum sese amicitiæ dicant,
Vt vera malint proloqui ac salubria,
Quam blanda damno mox futura: quot malis
Præclusus aditus esset, & molestijs!
Ego si quid olim liberius, ac verius
Dixi, tu, vt æquum est æquitatis vindicem,
Æqui boniq; bonus & æquus consule.

Tuæq́; fines hos ſtatue potentiæ,
Menſura legum quos tibi præſcripſerit.
Quod ius in alios hic habes, in te Deus
Aliosq́; reges omnium rex obtinet,
Proinde quicquid de capite ſtatues meo,
Statuere id ipſum crede de tuo Deum.

Herodes.

Quum in aſtra venies, loquere tum cæleſtia.
Terrena iura patere, dum terram coles.

Ioannes.

Terrena vereor regna, pareo regibus,
Æterna patriam regna puto, regem colo.

Herodes.

Res ipſa clamat, regibus quam pareas:
Parere regem qui tuis vis legibus.

Ioannes.

Si ferre leges mihi liceat, edicerem
Parere populos regibus, reges Deo.

Herodes.

Sat litigatum eſt. rurſus hunc abducite.
Perplexa res eſt. Donec cuncta certius
Comperta pateant, ſtat nihil decernere.

Chorus.

Qui de tyranni oratione ſe autumat
Perſpicere mentis poſſe ſenſus abditos,
Næ, turbido ſe credere ſpeculo ſciat.
Vtinam ſecundet cuncta cæleſtis parens:

Sed ominari metuit animus, quæ timet.

Herodes.

Fortuna regum quam misera sit, & anxia
Nec fando poterit explicare oratio,
Nec cogitando mentis acies assequi.
Nos esse vulgus liberos solos putat,
Solos beatos, quos egestas obsidet,
Formido cruciat, misera seruitus premit.
Quodcunque populus diligit, cupit, timet,
Audet fateri libere. procul metu
Fruitur modestis opibus. at nobis foris
Persona honesta est induenda, cogimur
Vultu benigno humaniter promittere:
Palàm profari iusta: ficto pectore
Differre bilem: supprimere odia in suum
Tempus: minari maximè, cum maximæ
Causæ timoris anxium pectus premunt:
Spernit modestum principem plebs: asperum
Odere. Vulgo seruiendum est mobili,
Et imperandum. nil meo arbitrio gero.
Hunc si prophetam perdo, populum offendero.
Si seruo, regno consulo parum meo.
Quid ergo agendum est? id ne dubium est? imperi
Habenda ratio est. ipse mihi sum proximus.
Si ob sceptra populo seruiendum est, stultius
Quid esse poterit, regna quam pessum dare,
Placere vulgo dum studes? plebs gaudia,

Irasq́, temere sumit, & temere abijcit.
Nunc stat, cruore auctoritatem regiam
Stabilire: vulgus facile post placabitur.
Si serpere malum latius præsens sino,
Remedia vincet, ausus est videlicet,
Mihi impudicas exprobrare nuptias,
In os: id illi impune si permisero,
Non stabit illic hominis impudentia.
Iam sceptra, leges ad suas flecti volet:
Iam vincla captis induet. Iam non regi,
Sed regere cupiet, iura regibus dabit,
Confundet imis summa. gliscenti malo
Statim medendum est. antequam crescat, recens
Flamma opprimenda est. contumelias nouas,
Veterem, ferendo, prouocas iniuriam.
Populo secundo, si expetere pœnas queam,
Populi fauentis gratiam, non negligam.
Si nequeo, regno cuncta stat postponere.
Quid Malchus iste garriat de legibus,
Quas curiosas quæstiones, litibus
Inexplicatis iactet, id nihil mea
Referre credo, modo populus vnam hanc sciat
Legem tenendam, præter vt leges, mihi
Licere quiduis, esse legitimum putet.

Chorus.

O spatiosi conditor orbis!
Cuius trepidant omnia nutum,

Cælum

Cælum nitidis ignibus aptum,
Tellus vario florida cultu,
Tumidum refluis æstibus æquor,
Nonne ad nostras pertulit aures
Fama, prioris conscia secli,
Aeui splendida facta prioris:
Cum tu, validæ robore dextræ,
Auro atque opibus, regna superba
Ipsa extinxti, a stirpe reuellens,
Illorum vt nos agro insereres:
Agro haud ense aut iaculis nostris,
Aut consilio, viq́; parato.
Sed nos cæli fauor omnipotens,
Per fera tutos agmina duxit:
Non tu rex ille Isacidarum?
Non tu gentis Deus Hebrææ?
Cuius ductu, perfida castra
Proculcauimus, hoste perempto:
Non confisi robore nostro
Sed duce & auspice te, præclaras
Sæpe retulimus patriæ palmas.
Nunquid penitus deseris, olim,
Genitor, populum tibi dilectum!
Nunquid fabula linquimur hosti.
Spreta est pietas: religio iacet,
Fraus, purpurea regnat in aula.
Populus, tanquam victima, sanctus

Dat pia sæuæ colla securi:
Vates percunt ense, tyranni
Nostris gaudent luctibus hostes,
Et pietatis sub prætextu,
Meriti pœnas, regna gubernant:
Meritos regnum pœna coercet.
Exurge, tuo populo fer opem:
Exurge parens optime, & hosti
Da te talem cernere, qualem
Te viderunt æquore patres
Rubro, Pharios mergere currus.
Qualem vatis fatidici olim
Te puer oculis vidit apertis,
Dantem igniferis fræna quadrigis,
Totis flammas spargere campis.
Te caligine pulsa erroris
Humanæ qui lumina mentis
Obruta cæca nube recondit,
Et quæ primo sole tepescit
Tellus, & quæ mergere ponto
Cernit rutilæ lumina flammæ,
Vnum agnoscat cuncta potentem.

Malchus.

Sic se profecto res habent mortalium,
Vt optionem si tibi obtulerit Deus,
Incertus erres quid recuses, quid velis:
Opes, honores, rem tibi & tuis cupis,

Quæ

Quæ perdiderunt sæpe voti compotes,
Hosti imprecaris vincla, carcerem, fugam,
Quæ sæpe pariunt maximam illi gloriam,
Tibiq́; damnum, quod adeo verum meo
Didici periclo, exempla ne longe petam.
Nam cum remotis montium degens iugis
Baptista vulgus fascinaret hic nouus,
Plebisq́; secum credulæ traheret gregem
Ego Pharisææ dignitatis vindicem
Me præstiti vnum cæteris cunctantibus,
Nec experiri cuncta desij prius
Quam dura sontes vincla presserunt manus,
Hostemq́; carcer publicus compescuit.
Aulamq́; totam criminum impleui. At nihil
Vt video prosunt vincla, carcer, crimina.
Sic plebis animos occupauit impiæ
Vis dira pestis, omniúmque pectora
Lethale virus perbibere, vt illius
Clades honorent, ingemant periculis.
Quacunq́; pergo, me execrantur, indicant
Me digito, iniquo me intuentur lumine,
Illi fauetur sacrilego, qui sustulit
Rerum vniuersa & ordinum discrimina,
Et excubatur ante clausum carcerem.
Nihil miserius esse nobis arbitror,
Qui nos omissis rebus alijs commodo
Populi dicamus, quisquis illi mancipat

Se, collocatam gratiam sciat male:
Vt qui maligno semper ingenio solet
Fauere prauis, optimates spernere.
Quo conferam me? quid querar primum? quibus
Potissimum irascar? cui opem primum feram?
Pseudoprophetam populus impius colit:
Mussant rabini: conniuet rex, negligunt
Proceres. ruentes solus his humeris ego
His fulcio humeris patrios ritus, manum
Nullo admouente: publicam solus vicem
Doleo. quid igitur? deseram munus? sacra
Legesq́ prodam, dignitatemq́ ordinis?
Meque esse patiar hostibus ludibrio?
Patiar, profecto. Nam quid aliud iam queam?
Ferámne solus, ferre quod cuncti abnuunt!
Et me ruinæ publicæ obyciam? Deus
Sua tueatur, quando iam sic viuitur,
Vt quisque caueat sibi, ego mihi sum proximus.
Si male gero rem publicam, in meum caput
Ruina verget. qui fauent nunc maximè
Stanti, iacentem calcibus primi petent,
Si bene geram rem, gratiam male collocem,
Nihil parabo, præter inuidiam mihi.
Nunc Gamalielis serò consilium placet,
Nisi forte serò nemo resipiscere potest,
Malo ego requirant hic meam constantiam,
Quam re peracta temeritatem puniant.

Quod

Quod cuiq; visum est sentiant: molestijs
Ego me explicabo, & gratiam resarciam
Hoc cum propheta. nec animi simplex homo
Renuet opinor. Duriorem si mihi
Se ostendet, omnes admouebo machinas,
Ne populus illum credat artibus meis
Perijsse. populum si reconciliauero,
Non vndequaq; cesserit res peßimè.
Atque ipse opinor, ipse nimirum est. vide
Qui cœtus illum sacrilegum sequitur comes.
In orbe media nos inanes interim
Inter cathedras desidemus. at libet
Audire primum quid magister hic ferat.

Ioannes.

O magne rerum rector, auctor, arbiter!
Te quicquid aer continet laxo sinu,
Quæcunq; tellus educat, quicquid suis
Fretum sub vndis nutrit, agnoscit Deum,
Sentit parentem, legibus semel datis
Obsequitur vltro, tramite immutabili,
Iussu tuo, ver pingit arua floribus,
Fruges dat æstas, fundit autumnus merum,
Hyems pruinis vestit albicantibus
Montes, in æquor curua voluunt flumina
Moles aquarum, mare reciprocat vices,
Noctem diana, Phœbus incendit diem,
Et inquieta lustrat orbem lampade.

Nil denique vſquam eſt ſine cælo, ſeu ſolo
Quod non libenter pareat regi ſuo,
Amet parentem, & officijs quibus poteſt
In conditorem ſtudia declaret ſua.
At ſolus homo, quem cæteris longe magis
Gaudere decuit, & obſequi iuſsis Dei,
Contemptor vnus inter omnes maxime eſt:
Præcepta ſpernit, fræna legum reijcit:
In omne præceps facinus it: libidine
Metitur æquum: ponderat ius viribus.

Malchus.

Principia rectè ſeſe habent tibi hactenus.

Ioannes.

Nec tam per orbem deuias miror vago
Errore gentes, quam populum qui ſe Dei
Hæreditatem iactat, & conuicijs
Inceſsit alios, impiosq́; clamitat:
Quum nulla, qua ſol cumq́; terras aſpicit
Gens orbe toto viuat effrænatius.

Malchus.

Sanè locutus cuncta vere eſt hactenus.

Ioannes.

Nec iſta vulgi culpa tantum eſt mobilis,
Leuita longe veſte fulgens candida,
Legisq́; ſcriba turgidus ſcientia,
Et vos verendi ætate matura ſenes,
Obliquus error deuio flexu abſtrahit,

Viduæ,

Viduæ, orphaniq́ causa vestra ad pulpita
Succumbit, opprimitq́ diues pauperem.
Iniqua iuxta & æqua sunt vænalia.

Malchus.

Disrumpor ira. tacitus hæc vt audiam?

Ioannes.

At vos rabini sanctitate cæteros
Præstare qui simulatis & scientia,
Et vos sacerdotum sacrata dignitas,
Princepsq́ sacri pontifex collegij
Decimatis omne terra quod profert holus.
Non vos anethum, menta, ruta, & allium,
Vrtica non vos aut viride fœnum fugit,
At si legendum, si docendum scilicet
Responsa vatum, & sanctioris orbita
Monstranda vitæ, vestra demum auctoritas
Est muta, muti non latratis hic canes,
Circumfrementes vestra non ouilia
Lupos abigitis. quid lupos dixi? lupi
Vos estis ipsi. vos gregem deglubitis.
Vos lana vestit: lac sitim sedat: famem
Caro: gregem non pascitis: vos pascitis.

Malchus.

Facessat hinc in maximam malam crucem
Concordia. egóne patiar amplius meo
Sic insolenter contumeliam ordini
Fieri? Deus me si ex olympo mitteret,

Hac lege, vt hæc ſint audienda, deſeram
Mandata potius iſta, quam dici audiam.

Malchus.

Durare nequeo vlterius. Heus tu vir bone,
Turbæ magiſter vnice, hæc nempe eſt tua
Doctrina? populum incallidum ſic inſtruis?

Ioannes.

Si probus es, ad te haud attinent quæ dicimus.

Malchus.

Ad te, ſacerdotem attinet traducere?

Ioannes.

Bene puto dici, cum malis dictum eſt male.

Malchus.

Parere iuuenem conuenit maioribus.

Ioannes.

Parere cunctos conuenit magis Deo.

Malchus.

Te iuſſit igitur iſta proloqui Deus?

Ioannes.

Iubet profari vera cunctos veritas.

Malchus.

Tacuiſſe vera ſæpe multis profuit.

Ioannes.

Cum ſcelere iuncta nil moramur commoda.

Malchus.

Scelus videtur in ſcelus dicas tibi.

Ioannes.

Ioannes.

Scelus videtur, tot perire millia
Spectare, poßim cum reducere in viam.

Malchus.

Reducere? gregis nónne pastores sumus?

Ioannes.

Si res quidem eadem est pascere & deglubere.

Malchus.

Rerum tuarum satage, nostra desere.

Ioannes.

Vicina cum res agitur, agitur & mea.

Malchus.

Quis tandem es oro auctoritate hac præditus?
Tune ille Christus patribus promissus es?

Ioannes.

Non sum. Malc. *Propheta es ille?* Io. *Non sum.*

Malchus.

Es Helias?

Ioannes.

Nec Helias sum. Malc. *Si nihil es horum, neq;*
Spes nostra Christus, nec propheta, nec Helias,
Quinam auctor audes esse baptismi noui?
Quem te esse tandem perferemus? indica.

Ioannes.

Vox sum in remotis montium clamans iugis,
Viam parate, facite rectas semitas
Veniente domino: cuius aduentu cauæ

In plana valles explicabunt ſe, ſolo
Saxoſa montes culmina æquabunt. ego
In nomen eius abluo populos aquis,
Cui detrahendis ſeruus etiam ſocculis
Indignus eſſem. nemo quem agnoſcit, licet
Verſetur inter vos, & vſque obambulet.

Malchus.

Quos iſte laqueos nectit, atque ambagibus
Eludit? iſtam quam tibi ſic vendicas
Auctoritatem quo probas miraculo?

Ioannes.

Poſſem ego viciſſim te rogare etiam, tuam
Auctoritatem quo probes miraculo?

Malchus.

Vt contumax eſt, quamlibet cæles, tamen
Quid in furorem te rapiat, omnes ſciunt.
Noſtra profecto creſcere inuidia cupis,
Rem comparare gloriamq́ue incommodo
Noſtro, artibusq́ue vis potens fieri malis.
Nec decipis nos. ipſe tete decipis.
Nec primus iſta es fallere aggreſſus via.
Poſtremus vtinam debitas pœnas luas:
Aut potius animum in melius admonitu meo
Mutes: & auctor vt fuiſti errantibus,
Mutatus auctor ſis reuertendi in viam.
Vidi ſeueram veſte ſanctimoniam
Præ ſe ferentes, vt facile facerent fidem

Animi modesti & simplicis, post artibus
Vbi his honores comparassent & opes
Nudare sensim ingenia: probitatem prius
Bene simulatam propalam contemnere,
Et fræna veris moribus permittere.
Quod si hac honorum tendis ad fastigia
Rerum, imperitum fallit ignorantia.
Non isto ad altam tramite itur gloriam,
Ni me fefellit pessime non pessimus
Magister vsus, & senecta vsus parens
Famæ, reiq́; consules melius tuæ,
Si tuta potius appetas quàm splendida.

Ioannes.

Si vera dico, recta facio, cur mihi
Quisquam imperare debeat silentium?
Sin falsa, doctus imperito id indica.

Malchus.

Horum pigebit, morte quum pœnas lues.

Ioannes.

Isthæc minare fata formidantibus.

Malchus.

Si viuo longum, faxo non lætabere
Hac contumacia. Scies quid sit senes
Negligere, scribas iurgijs proscindere,
Dictis rabinos prouocare procacibus,
Et quando amicos nos habere negligis,
Quid possit odium forte cognosces senum.

Chorus.

Ad furta qui ſe comparat,
Nocturna vitat lumina.
Odit facem ſicarius,
Sui furoris conſciam.
Puer recuſat pharmaca,
Condita amaro abſinthio,
Abhorret a ſalubribus
Vulnus reſectum emplaſmatis,
Occulta cui mentis mala,
Secreta rodunt pectora,
Huic eſt moleſta veritas,
Quæ cor reuelat turbidum.
At vos ſeueri hypocritæ,
Quos fronte duros tetrica
Lucrum iuuat nefarium, ex
Errore vulgi creduli,
Quantum libet recondita
Cælaueritis crimina,
Quanuis tegatur ſordida
Sentina mentis impiæ,
Vos veſtra conſcientia
Secreta rodens arguit,
Vos clauſus intra viſcera
Occultus exeſt carnifex,
Duro flagellans verbere.
O ter beatum & amplius,

Qui purus animi, ad iudices
Non fit reus domesticos:
Clauso nec in præcordijs
Tortore, semper vapulat.

Malchus.

In rege nulla certa spes est, publicam
Suamq́ causam prodidit prauo ambitu,
Populo placere dum studet, dum gratiæ
Vænatur auram, lenitatis imagine
Me plebis iræ nixus est supponere:
Suasq́ voluit vindicare iniurias
Meo periclo. Nempe Baptistæ necem
Vt si videret ægrius ferre populum,
Populo paratus capite confestim meo
Litare. populus si tulisset leuiter
Nouæ interemptum factionis principem,
Quod se vltus esset maxima cum gloria
Credi volebat, callide, sic exhibent
Alterna reges ciuium de sanguine
Spectacula sibi, & cæde ludunt mutua,
Quodcunq́ vulgus approbat sibi vendicant:
A se patratum prædicant: laudi suæ
Nostri laboris arrogant industriam,
Popularis aura si fauoris flexerit
Secus ac putabant & petebant, transferunt
Culpam in ministros: & cruore innoxio
Animaq́ vili crimen auertunt suum,

Supereſt doloris ſola noſtri particeps
Regina, tigris orba ceu catulis furens,
Baptiſta thalami quod prioris fœdera
Polluta coram rege non probauerit:
Palamq́; vetitos lege damnarit toros
Cum vxore fratris. Flamma dum recens calet
Iræ æſtuantis, turbidæ menti faces
Supponam: alamq́; commodis ſermonibus,
Atq; ecce ſeſe in tempòre offert commode.

Chorus.

Nunc flamma flammæ, toxicum nunc toxico
Accedit: inſtat vltimum periculum.

Malchus.

Regina ſalue ſplendidum gentis decus,
Et ſola regni digna tanti culmine.

Regina.

Et tu rabine Malce, ſed quid triſtis es?

Malchus.

Idem quod animum vt arbitror pungit tuum.

Regina.

Fortaſſe, ſed tu quid ſit ede apertius?

Malchus.

Ecquid animo æquo fers dignitatem tuam
Sperni? per orbem ſacroſanctam regij
Auctoritatem nominis vileſcere?
Et ſceptra vulgi ſubijci ludibrio?

Regina.

Regina.

Quid ergo faciam? quod remedium ſit doce.

Malchus.

Iras & animis, & tuis natalibus,
Thalamisq́ dignas corde tandem concipe.

Regina.

Iandudum id actum eſt, rumpor ira, lachrymo,
Obiurgo, clamo. Sed nec ira & lachrymis
Promoueo quicquam. verba venti diſsipant.

Malchus.

Si auctoritate qua decet apud coniugem
Eſſes, inultas ſic tuas iniurias
Tuliſſet, aut vt verius dicam, tuas?

Regina.

Studia ipſe populi Malce cernis. Forſitan
Hac rex putauit poſſe pœna ſpiritus
Acres retundi, & mitigari audaciam.

Malchus.

Tu ſi feroces ſpiritus coercitos
Putes latroni huic vinculis & carcere,
Erras. Ferarum ſæuit acrius furor
Quas fracta fudit cauea, quam quas deuijs
Silua alta ſemper educauit montibus.
Quid liberatus non aget, cuius colit
Nunc vincla populus? prouocata accenditur,
Non mitigatur ira. contumelijs
Elatus animus ad furorem impellitur.

Regina.

Quin lenietur potius hoc beneficio,
Quod qui perierat pertinacia sua,
Sit liberatus regia clementia.

Malchus.

Quod tu beneficium, ille putat iniuriam
Seseq́; vinctum quam solutum sæpius
Per te meminerit. Reg. *Asperũ ingenium refers.*

Malchus.

Id pene cunctis insitum est mortalibus,
Quod bene patraris gratia ilico perit,
Quod male patraris nullus obliuiscitur,
Odere cuncti propemodum beneficia,
Quorum memoriæ iuncta sunt maleficia.
Baptista quoties memor erit meriti tui,
Meminisse toties sceleris eum sui puta,
Se scelere credet non solutum, sed tuo
Animo nocentem, liberum prauo ambitu,
Pœnam remissam, in tempus iram supprimi.

Regina.

Ingenia sæua mitigat benignitas.

Malchus.

Longo quod vsu in peius vsque induruit,
Multo facilius fregeris quam flexeris.

Regina.

Quin ergo dubiam, quid sit è re præmones?

Mal-

Malchus.

Reddam expedita hæc facile ſi credas mihi.

Regina.

Modo præmoneto, nulla erit per me mora.

Malchus.

Quærendo, agendo, prouidendo, haud ocio
Res magnæ aguntur. Reg. *Si nihil promoueris*
Quærendo, agendo, prouidendo, non magis
Præſtat quieſſe, quam negocium vt tibi
Fruſtra faceſſas, & alijs ſis riſui.

Malchus.

Quod ſæpe vis non perficit, vincit labor.
Nec alta quercus icta ſubito ſternitur:
Nec vertit aries bellicus primo impetu
Muros. frequenter quæ putaris perfici
Non poſſe, tempus expedit: quæ non poteſt
Plerunq́ꝫ ratio, expugnat importunitas,
Proinde prenſa: lacrymis miſce preces:
Iraſq́ꝫ monitis: blanda dicta iurgijs,
Ambi maritum ſedulo omnibus modis.
Occaſiones vſquequaq́ꝫ amplectere.
Si peragi aperte res nequit, tendas dolos,
Quod ſpectat ad me, certa ſtat ſententia
Niſi re peracta, neutiquam deſiſtere.

Chorus.

Tandem liuor, & impijs
Accenſus furijs dolor

Vires ſæuitiæ ſuæ
In vatem exeruit pium,
Illinc ſæua calumnia
Diræ iuncta tyrannidi,
Pugnat fraude nefaria,
Hinc innoxia veritas
Nullo fulta ſatellite,
Spernit terrificas minas,
Tot telis petitur caput
Vnum. tot pariter doli
Intentant iuueni necem,
Ille vt tunſa furentibus
Ilex dura aquilonibus,
Aut rupes remeabili
Quam fluctu mare verberat,
Nullo concutitur metu.
O numen venerabile
Cunctis candida veritas!
Quam nec bellica vis metu
Nec fraus inſidijs poteſt
Firmo pellere de gradu.
Sola non metuis graues
Fortunæ inſtabilis vices.
Non obnoxia caſibus
Vllis pectora robore
Armas inſuperabili,
Et vitæ dominam & necis

Parcarum

Parcarum indomitam manum,
Nobis esse vetas grauem.
Sed cesso vatem conuenire, nuncio
Vt impleam aures omnium miserrimo.
Atque eccum ante ipsas carceris stantem fores.
Propago sanctis sanctior parentibus,
Et innocentiæ vna pristinæ fides,
Incolumitati dum tempus sinit tuæ,
Consule. Rabinus Malcus intentat dolos
Occulte. inops regina consilij furit,
Blanditur aula. rex suam sententiam
Dißimulat. alij vera mussant dicere,
Iam tempus instat vltimi discriminis.

Ioannes.

Quid est pericli? Chor. *mortis vrget terminus.*

Ioannes.

Hæc summa nobis imminentis est mali?

Chorus.

Quo nullum in hominem cadere poßit amplius.

Ioannes.

Vt vis tyranni cesset, ac dolus, feret
Hanc sponte nobis temporis longinquitas,
Prauo timendam, at innocenti optabilem.

Chorus.

At tu salutem negligas tuam licet,
Te ratio nostri tangat. istos spiritus
Paulum remitte, precibus animum regium

Flecte. per amicos non inexorabilem
Spero futurum. Io. *Sedulo nónne hoc ago?*

Chorus.

Vtinam tibi istam præbeat mentem Deus.

Ioannes.

Nihil precari est opus. is animus iam diu est.
Explere properat rex meo iram sanguine.
Nec ego recuso. qui magis regem queam
Placare, quam quum volumus eadem & nolumus?

Chorus.

Bona verba. Io. *Quid igitur mihi auctor es? duo*
Reges vtrinque facere pugnantia iubent:
Cælestis alter, misericors, clemens, bonus:
Terrenus alter, impotens ferox, malus.
Mortem minatur alter: alter me vetat
Mortem timere. Pollicetur præmium
Vim non timenti. Corpus alter perdere
Potest: at alter corpus vna & spiritum
Torquere flamma poterit ineuitabili.
Hi quum repugnent, consule vtri paream.

Chorus.

Placare nunquam postea Herodem datur,
Oblata si nunc prætereat occasio:
Dei sed ira semper est placabilis.

Ioannes.

Diuina quanto sæuit ira lentius,
Hoc mota pœnas exigit seuerius.

Chorus.

Chorus.

Sic fata ſpernis, quæ Deus mortalibus
Timenda voluit eſſe? néve corporis
Animiq́ſ ſanctum dirimeret conſortium
Oblata temere cauſa, vinclo mutuo
Amoris animum corpori connexuit.

Ioannes.

Non ſperno mortem: at morte momentanea
Fugio perennem: quem Deus lucis mihi
Conceßit vſum reddo repetenti libens.

Chorus.

Itáne relinquis orphanos parens tuos?

Ioannes.

Nunquã orphanus erit, qui Deum credit patrẽ.

Chorus.

Nil te propinqui nil amicorum mouent
Lachrymæ, impotenti quos tyranno deſeris?

Ioannes.

Non deſero, ſed potius ab eis deſeror.
Namq́ſ inſtitutam ab initio mundi viam
In fata curro. Nempe lege hac naſcimur,
Quicunq́ſ lucis fruimur almæ munere
Conditio cunctos vna cohibet, tendimus
In mortem: eo nos ſinguli ducunt dies,
Mortem eſſe pœnam voluit improbis Deus,
Bonisq́ſ portum: terminum longæ viæ,
Ad longioris vitæ initium ianuam,

Quæ nos perennis ſplendidam ad lucis domum,
Mittat renatos verius quam mortuos,
De carcere hic eſt exitus mortalibus:
Et ad carentem morte vitam tranſitus,
Hac vniuerſus præijt cœtus patrum:
Cuncti ſequentur. quis vbi liquit carceres,
Non curſor animo rapitur ad metam? freto
Quis æſtuoſo nocte tenebroſa vagus
Portu recuſet ſe quieto condere?
Quis exul errans per peregrini ſoli
Deſerta teſca, doleat in patriam cito
Seſe reuerti? lætus ergo tramite
Decurſo ad ipſam ſtare metam me puto.
Iam prope peractæ liber è vitæ freto
Proſpicio terram, de peregrino ſolo
Domum reuertor, optimum primum patrem
Viſurus: illum nempe patrem, qui ſolum
Reuinxit vndis: induit cælum ſolo:
Regitq́ꝫ certas mobilis cæli vices,
Seruator, auctor, rector vnus omnium,
Cui cuncta viuunt viua iuxta ac mortua.
Vt flamma ſurſum ſponte voluit vortices,
Vndæ deorſum perpeti lapſu ruunt,
Propriumq́ꝫ pergunt ire cuncta ad fomitem,
Iamdudum anhelat ſpiritus cælo editus,
Rerum ad parentem lucis æternæ incolam,
Quem contueri eſt vita, mors non cernere.

Non

Non si pruinis obstet horrens caucasus,
Aer procellis, vnda tempestatibus
Tractusq́ nimijs inuius caloribus
Eo ire pergam? non tot vt videam duces,
Reges, prophetas, iudices pios, via
Rumpenda, vel si mille mortes obstruant?
Ergo recluso corporis de carcere,
Eo euolare spiritus liber cupit,
Quo cunctus ibit orbis serius ocyus.
Nam longa vita nil opinor aliud est,
Quam lenta duro seruitus in carcere.
O mors laboris vna laxamen grauis!
O mors doloris portus, & mali quies!
Notumq́ paucis commodum mortalibus,
Formido prauis, & bonis votum, tuo
Sinu recepta naufragum hoc corpusculum,
Et sempiternæ duc quietis in domum,
Quo non sequetur vis, dolus, calumnia.

Chorus.

O te beatum hac pectoris constantia!
O nos misellos, quos iners animi metus,
Felicitatis priuat hoc consortio!
Quando igitur ipse quod opus est facto tenes,
Salue valeq́ sempiternum dicimus.
Quam discors hominum tramite dispari
Versat lis animos? non metuit mori
Qui nil commeruit, qui meruit mori,

Si vanis leuiter mors crepuit minis,
Exanguis trepidat degeneri metu,
Quam mortem fugiunt grauiter improbi.
Per flammas, per aquas, ſaxaq́; deuia,
Tam mortis cupidi præcipitant boni
Illuſtres animas dura per omnia.
Nempe ignota malis commoda mors habet.
Et fati comes eſt vita beatior:
Nec toti morimur: ſed melior rogos
Noſtri pars auidos ſpernit, & æthera
Sublimis patrium ſcandit: & igneos
Inter cælicolas certa animas manet
Sedes innocuas. at male conſcios
Manes exagitant ſulfureo in lacu
Crinitæ colubris Eumenides nigris,
Et ieiuna auidi guttura cerberi,
Et nunquam ſaturi copia Tantali.
Hinc formido malis: Hinc bona ſpes bonis:
Et vitæ fragilis prodiga pectora
Dum vitam properant infragilem ſequi,
O Syren magicis illecebris potens,
Et fallacis amans vita fugax boni,
Tu nobis teneris blanditijs mali
Vicinum effugium claudis: & obſtruis
Portum perpetuæ pacis amabilem:
Nullus terror vbi martius increpat:
Nec rauco reboant claſsica murmure,

Nec pirata rapax æquora territat:
Nec latro tacitum trux nemus obſidet:
Nec ſceptri miſera prædo cupidine
Inſanus populis exitium creat:
Nec Felix placido ſolus vt ocio
Torpeſcat, tenues cladibus obruit:
Nec viles animas qui miſerabilis
Vulgi pro titulis mutet inanibus,
Sed tranquilla quies, almaq́; fauſtitas,
Et ſimplex probitas omnia poßidet.
Et ferri in tenebras indocilis dies:
Et vita alterius neſcia funeris:
Et luctus queruli neſcia gaudia.
O dulce hoſpitium corporeæ domus!
Et vitæ nimium carcer amabilis
Iam tandem magicis exue nexibus
Mentem cæligenam, quam patriæ ſuæ
Oblitam gremio amplecteris ebriam
Lethes ſomniferæ deſide toxico,
Et lætam thalami degeneris iugo.
O fallax lutei tegmen amiculi,
Vaneſce in cineres rurſum abiens tuos!
Vt rurſus patrio reddita mens polo,
Puri ſe radijs luminis expleat.
Et te peſtiferis morte laboribus,
Et mentem anxiferis ſolue moleſtijs.

Regina.

Pharisæus igitur spem fefellit: rex pari
Se vanitate pariter & me prodidit.
Vulgi loquacis dum timet rumusculos.
Formido misere, nata quid rerum gerat.
Saltationis nuper in conuiuio
Cui rex frequenti præmium sposponderat
Quodcunq; peteret. illa Baptistæ caput
In lance pepigit se petituram, & feret,
Feret profecto, nisi parum notus mihi
Sit regis animus. Liber inuidia, necis
In me odia populi vertet vt reor libens,
Et ego peracta re, libenter id feram.
Odium vltionis gaudio, maculam lucro
Pensabo, turpe est esse atrocem fœminam.
Turpe: nisi reges esse multos, turpius
Foret. Sed ambo proferunt pedem domo
Rex & Puella. quo propior est spes, metus
Hoc grauius vrit, cuncta fortunet Deus.

Herodes, Puella, Regina.

Deliberatum quid rogares iam tibi
Satis videtur? Puel. *sic satis, si quidem satis*
Promissa regum certa sint, & regia.

Herodes.

Ne metue firma: testibus coram, fide
Sancita, regni posce dimidium mei,
Vel siquid animo carius regno est tuo,

Feres.

Feres. volentem nulla vis auerterit.

Puella.

Istud breui iam quale sit videbimus.

Herodes.

Iam posce, certum est. Puel. *nil opus regno tuo*
Mihi est, quod æquè, rege te, meum reor,
Ac si ipsa teneam. rem facilem & æquam peto.

Herodes.

Non ego, sed ipsa ne feras tibi in mora es.

Puella.

Da in hac recisum lance Baptistæ caput.

Herodes.

Quod verbum ab ore temere tibi virgo excidit?

Puella.

Nō temere. Her. *donum virgini indecēs petis.*

Puella.

Non indecorum est facinus hostem perdere.

Herodes.

Hic igitur ira dignus hostis regia est?

Puella.

Is dignus ira est, scelere qui hanc meruit suo.

Herodes.

Quod nunc remedium plebis odio reperiam?

Puella.

Parere populi est, imperare regium.

Herodes.

Æqua imperare regium est. Pu. *quod iniquū erat*

Prius imperando facere rex æquum potest.

Herodes.

At imperandi lex facit regi modum.

Puella.

Si principi quod placuit est ius, iam modum
Non regibus lex, legibus sed rex facit.

Herodes.

Pro rege fama me tyrannum perferet.

Puella.

At sceptra metuit. Her. *Metuit: & garrit tamē.*

Puella.

Compesce ferro. Her. *Regna male seruat metus.*

Puella.

Et regna vertit facile scelerum impunitas.

Herodes.

Securus est, quem ciuium seruat fides.

Puella.

Necesse reges est timeri, diligi
Necesse non est. Her. *Odia crudelem premunt.*

Puella.

In rege vulgo lenitas contemnitur.

Regina.

Hæc tota opinor tendit huc oratio,
Promissa vana vt effluant. Nondum mihi
Regum videre nosse quæ sint munera.
Si honesta credis esse regi & turpia,
Quæ honesta vulgus credit esse & turpia,

Falle-

Falleris: amici, proximi, ſocer, gener,
Fratres, ſorores, ciuis, hoſtis pauperum
Sunt vincla: vana regibus vocabula.
Diadema quiſquis induit capiti ſemel,
Vulgaris omnes ponat officij gradus.
Nil arbitretur turpe, quod regi vtile.
Nullum indecorum facinus eſſe exiſtimet,
Suæ ſalutis quod facit cauſa. Salus
A rege populi pendet, igitur conſulit
Populi ſaluti, quiſquis in regem eſt pius.
Tantine ſanguis huius erit homunculi,
Vt tu diebus ſollicitus ac noctibus,
Non conquieſcas? deme nobis hunc metum,
Sceptris pudorem, vaſtitatem mœnibus,
Armis rapinas, ciuicum bellum omnibus,
Statuere magno oportet exemplo & nouo,
Vt ſacroſancta regna ſint mortalibus.
Scelus patrauit: ſcelere peſſum eat ſuo.
Si nil patrauit coniugi pereat tuæ.
Da coniugi hoſtem. coniugem ſi negligis,
Promiſſa redde filiæ rex & parens.

Herodes.

Promiſſa certum eſt optima reddere fide,
At illa ſi me conſulet ſapientius
Optabit. Reg. *At ſi conſulet me, ne tua*
Conſilia mutet. Her. *Itáne? ſicne oportuit*
Iuraſſe temere? ſic puellæ me meam

Obstringere fidem? sic salutem, regnum, opes,
Vitam, necemque, fœminæ committere?

Regina.

Promissa regum, certa firmet veritas.

Herodes.

Quando negare non licet, quod modo licet,
Admoneo rursum, & oro nequid sanguine,
Sexuque vestro & regio culmine parum
Dignum, patrare cogat iracundia.

Regina.

Hæc mitte, nostræ linque curæ cætera.

Herodes.

De vate si quid statueritis durius,
Vestra illa culpa, vestrum erit periculum.

Regina.

Iam vindicata dignitas est regia,
Ne pateat vlli in posterum ludibrio,
Iam faxo populus peruicax de regibus
Loqui modeste, vel malo discat suo:
Et siue reges æqua, iniquáve imperent,
Æquo ferenda populus animo omnia putet.

Chorus.

Dauidis regnum, Solymæque turres,
Et locupletis Solomonis arces
Vnde tam dirus furor in prophetas?
Sanguinis iusti sitis vnde sæua?
Quam decet normam pietatis esse,

Vnicum

Vnicum eſt vitæ ſpecimen ſceleſtæ.
Furta, vis, cædes, dolus, & rapinæ
Sunt tuæ tirocinium paleſtræ.
Non ſacerdoti pietas nefandis
Fraudibus ſuadet cohibere dextras,
Cultor idoli populus reliquit
Omnium rerum dominum & parentem.
Pro Deo lignum colitur, lapisq́,
His calent aræ vitulis & agnis.
Et ſuæ dextræ ſimulachra adorat
Artifex: vitam ſine lege truncum
Poſcit, a muto eloquium precatur,
Pauperi diues, dominus miniſtro
Supplicat: ritus pereunt vetuſti,
Te prophetarum cruor innocentum
Iudicis magni rapit ad tribunal,
Pauperes clamant, viduæq́ cælum
Quæſtibus implent.
Ergo te iuſtæ manet vltionis
Pœna, non mendax niſi fallor augur.
Namq́ qui faſtus premit inſolentes
Arbiter cæli, maris, atq́ terræ
Spectat ex alto, lachrymasq́ plebis,
Et preces triſtes meminit, manuq́
Vindice infandi ſceleris propinquas
Exiget pœnas, quibus intumeſcis
Inſolens victor tibi vertet arces.

Barbarus miles tua poßidebit
Prædia: externo domino refundet
Vinitor fructus tuus: alta quã nunc
Surgit in cælum solomontis ædes
Exterus messem faciet colonus,
Ergo dum præbet tibi pænitendi
Numinis fauor spatium, relictis
Turpiter vitæ vitijs peractæ,
Exteri ritus simulachra pelle,
Et sitim fraterni auidam cruoris,
Et famem argenti cohibe profanam,
Sed nec exactæ male pænitebit
Te tuæ vitæ, neq; sacra ab æde
Exteri ritus simulachra pelles,
Nec sitim fraterni auidam cruoris,
Nec famem argenti fugies profanam.
Ergo te pestis vitiosa carpet:
Te fames, bellum, macies, egestas
Opprimet, donec merito rependes
Sanguine pænas.

Nuncius, Chorus.

Quis indicabit vbi reperiam gentium
Comites prophetæ nuncium vt tristem feram?

Chorus.

Nisi forte properas, siste paulisper gradum.
Eloquere paucis. scire quid feras iuuat.

Nuncius.

At

At non iuuabit ſciſſe, ſcire quod cupis.

Chorus.

Vt vt ſe habent res, ne moram inuide breuem.

Nuncius.

Sciſti puella ab rege quid petiuerit.

Chorus.

In lance vatis ſibi caput cæſum dari.

Nuncius.

In lance vatis abſtulit cæſum caput.

Chorus.

O facinus atrox! ille cœleſtis vigor,
Decusq́; vultus morte triſti emarcuit.
Et ora nuper plena ſacro numine
Clauſit perenni dira vis ſilentio.

Nuncius.

Quid fles? inanes mitte queſtus fundere.

Chorus.

Quum flenda videam & audiam, flendū negas.

Nuncius.

Si flenda mors eſt, mortuos illi fleant
Quorum ſepultæ ſpes iacent cum corpore,
Qui poſt ſoporis terminum breuiſsimi
Reditura membra non putant: & alteram
Supereſſe vitam. Mortuos miſeri fleant,
Miſerosq́; tantum. Neminem facere poteſt
Fortuna miſerum: ſimilis inſontem licet
Sontemq́; maneat terminus vitæ, tamen

At

Male morietur nemo, qui vixit bene:
De genere miseros exitus si iudices,
Miseros putabis tot patres sanctos, quibus
Crux, ensis, vnda, flamma clausit spiritum.
Nam veritatis qui satelles occidit
Pro religione, patrijsq́ legibus,
Omnibus illum prosequi bonis decet,
Votisq́ vitæ poscere similem exitum.

Chorus.

Vere profecto es elocutus omnia,
At nos opinio, quos & errores trahunt
Dum fata fugimus, fata stulti incurrimus.
Ignis pepercit, vnda mergit, aëris
Vis pestilentis æquori ereptum necat.
Bello superstes tabidus morbo perit.
Differre, non vitare fata dat Deus,
Et fæneramur mortis indies moras
Morbis, periclis, luctibus, molestijs
Nec longa vita est aliud, ac longi mali
Cathena, mortis nexa ad vsque terminum
Serie perenni. Nec ligati hoc vinculo
Seruire miseri nos putamus: exitum
Quam seruitutem potius exhorrescimus.

FINIS.

